

בית המדרש להלכה בהתישבות
אמונת אי"ש

FEEDBACK

שטר פרוזבול

**"וזה דבר
השמיטה שמוט
כל בעל משה יהו
אשר ישיה ברעהו
לא יגוש את
רעהו ואת אחיו
כי קרא שמיטה
לה' "**
(דברים טו)

מוגש בחסות:

לאומי איתך.

בהוצאת:

בית המדרש להלכה בהתישבות - אמונת אי"ש
ע"ש מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל
רחוב המלמד 1 ת.ד. 34057 ירושלים
טלפון: 02-6488888 | דוא"ל: bhl@bhl.org.il

מוגש בחסות:

לאומי איתך.

שטר פרוזבול

נוסח שערך
מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל

אנחנו החתומים מטה מאשרים בזה, כי אתא לקדמנא
ר' _____ ב"ר _____

ואמר לנא: "הן שנה זו היא שנת השמיטה, ויש לי
חובות בשטר ובעל פה על אנשים ועל בנקים. והריני
מוסר לבית הדין בעיר _____ הלוא המה:
הרב _____ הרב _____

הרב _____
שכל חוב שיש לי שאגבנו כל זמן שארצה. ואם אין
מועילה מסירה אלא לפני ב"ד, הריני מוסר לפניכם
שכל חוב שיש לי שאגבנו כל זמן שארצה".

והואיל ור' _____ ב"ר _____
מסר מילי דפרוזבולא כדאמור רבנן, כתבנו וחתמנו
ביום _____ האי שטר פרוזבולא כדנהגא
מיומי דהלל הזקן וכתקון חז"ל.

נאם _____ נאם _____

נאם _____

הוראות לשטר זה:

1. בפרוזבול זה יש לכתוב בתוך שטר הפרוזבול שמות שלשה דיינים שמשמשים בפועל, ואת מקום בית הדין.
2. המלוה עומד לפני שלשה (עדיף בני תורה שמבינים במהות הפרוזבול) ואומר לפנייהם את הנוסח המודגש שבשטר.
3. לאחר מכן חותמים שלושת אלו שעומד בפניהם ומחזירים את השטר למלוה.

שמיטת כספים - פרוזבול

1. בסוף שנת השמיטה - נשמטים כל החובות, ואין המלוה יכול לגבותם אלא אם כתב שטר פרוזבול.

2. מלוה המבקש לכתוב פרוזבול בא לפני בית דין, ואומר לפנייהם את הנוסח הנדפס לקמן, והדיינים חותמים.

3. לדעת השו"ע - ניתן לכתוב פרוזבול רק לפני בית דין שהתקבל על ידי רבים באותה עיר והם בקיאים בדין. לדעת הרמ"א - כל שלושה אנשים נחשבים כבית דין לעניין פרוזבול, אבל כתבו האחרונים שיהיו בני תורה המבינים במהות הפרוזבול.

4. כל מי שחייבים לו כסף בין אנשים פרטיים ובין בנקים (ובכלל זה מי שיש לו תוכנית חסכון או יתרת זכות בחשבון הבנק) חייב לעשות פרוזבול, אחד איש ואחד אשה. אולם, אשה נשואה שבעלה עשה פרוזבול פטורה מלעשות, אלא אם כן נתנה הלוואה מכסף שאין לבעלה זכות בו (דרך אמונה פ"ט ס"ק קיא).

5. להלן שני נוסחים לשטר פרוזבול. הראשון - נוסח מקובל, והשני - נוסח פרוזבול כפי שעשה מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל. לדעתו, נוסח זה נותן מענה הלכתי לרוב שיטות הראשונים, ולמעשה בנוסח זה נמסר הפרוזבול לפני בית דין חשוב שלא בפניו. לחילופין לשיטות שסוברות כי חייבים להופיע בפני בית הדין, הרי אותם שלשה שבפניהם נעשה הפרוזבול הינם בית הדין (פירוט הלכתי והסבר לשטר זה ראה שו"ת ישא יוסף ח"ה ס' קכא).

עם סיום שנת השמיטה תחל להופיע בשווקים תוצרת החייבת בהפרשת תרומ"מ, לכן, רצוי וחשוב לכדוק את תוקפו של המנוי בקרן המעשרות.

ליתר ביאור ופירוט ולשאלות הלכתיות בנושאי פרוזבול ומצוות התלויות בארץ ניתן להתקשר למוקד בית ההוראה של בית המדרש בטלפון 02-6488888 שלוחה 31.

בסיעתא דשמיא

שלהי שנת השבע תשע"ה

שלו וברכה,

לקראת סיום שנת השמיטה אנו מתכבדים להמציא בפניכם שני נוסחים לשטר פרוזבול. האחד - הנוסח המקובל, והשני - הנוסח אותו ערך מרן רבינו הגרי"ש אלישיב זצוק"ל.

כמו"כ מצ"ב (בשולי עמוד זה) צילום של שני שטרות פרוזבול, האחד של מרן זצוק"ל בכתב ידו, והשני של אחד מבאי ביתו אשר מרן חתם עליו. בשטרי פרוזבול אלו שנערכו בשלהי שנת השמיטה תש"מ סבר מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל שיש למסור את החובות לבי"ד חשוב, וניתן לעשות זאת בפני שלושה, אף שלא בפני בית הדין.

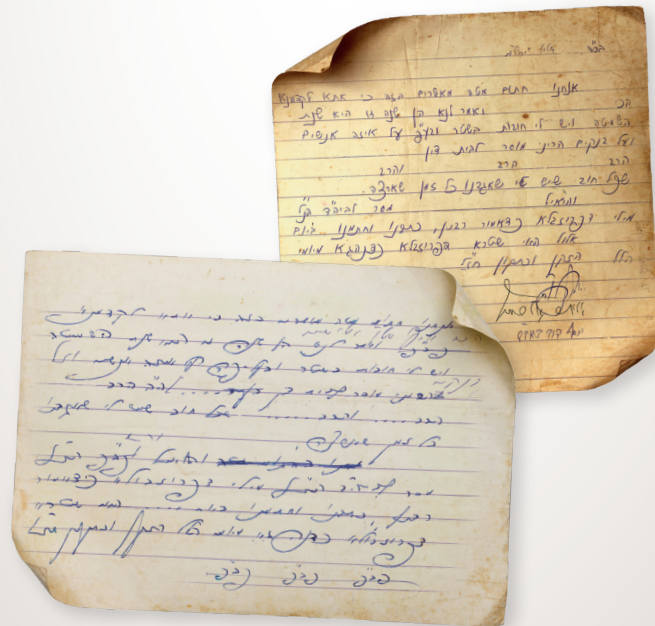
בשנים מאוחרות יותר, הורה מרן זצוק"ל שיש להוסיף בשטר בפירוש, כי באם לא מועילה המסירה אלא בפני בי"ד, הרי שאותם שלושת החותמים הינם בית הדין לעניין הפרוזבול. וזה נוסח הפרוזבול של מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל המוגש לשימושכם בעלון זה.

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שבזכות קיומם של המצוות התלויות בארץ בדקדוק נוכח השתא במוצאי שביעית לביאת בן דוד.

בברכת כתיבה והתימה טובה

הרב יוסף י. אפרתי

ראש בית המדרש

שטר פרוזבול

נוסח מקובל

במותב תלתא בי דינא כחדא הוינא
ואתא לקדמנא

ר' _____
ב"ר _____

ואמר לנא: **"הן שנה זו היא שנת השמיטה, ויש לי חובות בשטר ובעל פה על אנשים ועל בנקים. והריני מוסר לפניכם שכל החובות שיש לי שאגבם כל זמן שארצה כתקנת חז"ל שתיקן הלל פרוזבול"**. ואנחנו שמענו דבריו ופינו כחו שייגבה כל חובותינו ע"פ פרוזבול זה כתקנת חז"ל.

ובעה"ח יום _____
שנת _____

נאם _____
נאם _____
נאם _____

הוראות לשטר זה:

לדעת השו"ע - על המלווה לבוא לפני בית דין חשוב שהתקבל ע"י רבים, ולדעת הרמ"א - לפני שלשה אנשים (עדיף בני תורה שמבינים במהות הפרוזבול), ואומר לפנייהם את הנוסח המודגש שבשטר. לאחר מכן חותמים הדיינים ומחזירים לו את שטר הפרוזבול.